

BIJLAGE BESLISBOOM

Hoe kan je risico's verminderen?

1. Kies minst risicovolle middel (vorm/giftigheid/herbetreding)

Qua vorm:

- 1^e keus: gewasbeschermingsmiddel in de vorm van capsules, tabletten, blokken, granulaat
- 2^e keus: gewasbeschermingsmiddel in vloeistofvorm (liever waterig gewasbeschermingsmiddel / biociden of suspensieconcentraat (SC), dan een emulsieconcentraat (EC); omdat die EC meestal makkelijker door de huid opgenomen kan worden)
- 3^e keus: gewasbeschermingsmiddel in poedervorm
- 4^e keus: gasvormige gewasbeschermingsmiddel

Opmerkingen:

- Kies voor een middel dat makkelijk gedoseerd en geladen kan worden (bv vloeibaar of granulaat)
- Gebruik liever een kleine verpakking dan een grote (omdat bij grote verpakkingen meer kans is op morsen bij uitschenken)

Qua giftigheid:

Op verpakking staan of gevaarspictogrammen en signaalwoorden. Bij gevaarspictogrammen:

- 1^e keus: Geen gevaarspictogrammen
- 2^e keus: Alleen gevaarspictogrammen voor milieueffecten (het "visje")
- 3^e keus: Alleen gevaarspictogrammen voor ontvlambaar of oxyderend
- 4^e keus: Alleen gevaarspictogrammen voor irriterend, schadelijk of bijtend (andreaskruis of bijtend)
- 5^e keus: gevaarspictogram Doodshoofd
- 6^e keus: gevaarspictogram Doodshoofd en gevaarspictogram ernstig langetermijn gezondheidsgevaar. Gewasbeschermingsmiddel/biocide is Kankerverwekkend, Mutageen of schadelijk voor de voortplanting (CMR-stoffen).

Opmerkingen:

- Explosieve stoffen kunnen theoretisch voorkomen en zijn dan 6^e keus

Bij gevaarspictogrammen

Houd bij de keuze rekening met de frequentie van gebruik.

- 1^e keus: Geen gevaarspictogram
- 2^e keus: Alleen gevaarspictogrammen voor milieueffecten

opmerking bij uitroepetekens staat zin "gevaarlijk voor de ozonlaag (H420)

- 3^e keus: Alleen gevaarspictogrammen voor ontvlambaar of oxiderend

- 4^e keus: Alleen gevaarspictogrammen voor irriterend, schadelijk of bijtend

- 5^e keus: gevaarspictogram Doodshoofd

- 6^e keus: gevaarspictogram Doodshoofd / gevaarspictogram voor schade op lange termijn/sensibilisatie via de luchtwegen/ aspiratiegevaar en gewasbeschermingsmiddel/biocide is Kankerverwekkend, Mutageen of Schadelijk voor de voortplanting (CMR-stoffen)

Opmerkingen:

- kies binnen 1 "groep" (bv 4^e keus) liever een GWB wat effect heeft via de mond dan via de huid of inademing
- explosieve stoffen kunnen theoretisch voorkomen en zijn dan 6^e keus

2. Herbetreding

- Kies het liefst een gewasbeschermingsmiddel/biocide waarbij herbetreding van het gewas direct na opdrogen mogelijk is en waarvoor geen persoonlijke beschermingsmiddelen noodzakelijk zijn.
- 2 (zie 1) Kies het liefst een gewasbeschermingsmiddel/biocide waarbij de herbetredingstijd zo kort mogelijk is

3. Kies de minst risicovolle toepassingswijze

- liefst toepassingsmethode kiezen waarbij de toepasser niet blootgesteld hoeft te worden aan damp/residu (bv ruimte behandeling waarbij de toepasser niet in de ruimte is)
- liever niet handmatig spuiten (en liever geen rugspuit); maar gebruik een meer geautomatiseerd systeem (bv spuitrobot, spuitboom, mankar)
- liefst toepassen met grove druppel dan fijne druppel (kies juiste spuitdop)
- liever geen middel toepassen op een heet gewas of in hete omgeving, dit vermindert de kans op dampvorming.

4. Lees het etiket en het veiligheidsinformatieblad goed

- Bekijk welke beschermende maatregelen genomen moeten gaan worden bij mengen/laden, toepassen, (her)betreden van het gewas (na het spuiten; dit staat vaak in het veiligheidsinformatieblad).

5. Dosering

- Kijk welke dosering toegestaan is en bereken nauwkeurig de hoeveelheid noodzakelijke gewasbeschermingsmiddelen/biociden (zodat er geen restanten overblijven)